

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING ST-SPUR-inspektion

Inspektionsdatum: **2017-11-22**

AnOpIVA Östra sjukhuset
Klinik

Göteborg
Ort

Kristina Hambræus Jonzon Karolinska Universitetssjukhuset, Stockholm
Klara Bergmark Södersjukhuset, Stockholm
Inspektörer

Gradering

- A Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetskriterier är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer.
- D Flera allvarliga brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.

STRUKTUR

A Verksamheten

Vårdgivaren följer Socialstyrelsens föreskrift och SFAIs utbildningsbok om hur ST skall genomföras och utvärderas, vilket säkerställer en god och jämn kvalitet i ST-utbildningen. Verksamheten omfattar anestesi för övre och nedre gastrokirurgi med tyngpunkt på colorektala ingrepp där HIPEC operationer ingår, obstetrik inklusive riskgraviditeter, tandingrepp på barn, smärtenhet med mottagning och operativa ingrepp och allmän IVA med åtta respiratorplatser. Det finns en Infektionsavdelning med fyra respiratorplatser, där ST läkare ibland blir engagerade i vården på jourtid. I verksamheten finns även en tryckkammare där elektiva och akuta patienter behandlas. Jourtjänstgöring ingår efter introduktion och redan första året går ST läkarna jour på IVA, medan jour på förlossningen kommer senare. Heltäckande ST-utbildning ges utifrån utbildningsbokens beskrivning, men förutsätter samarbete med SU/Sahlgrenska/Mölndal/Thorax och SU/DSBUS. Strukturerad regional organisation som möjliggör klinisk tjänstgöring på smärtenheten vore önskvärd.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Alla ST-läkare har handledare som är specialister i anestesi och intensivvård. Några av ST-handledarna har dock endast gått en ST-handledningskurs under sin egen ST-utbildning. Detta gäller flera ST-handledare i regionen och vid SPUR-inspektörernas kalibrering efter 2017 års inspektion av sjukhusen i Västra Götalandsregionen beslöts gemensamt att rekommendera en regional kurs för att uppdatera kunskapen om ST och handledarens roll enligt föreskriften. Verksamheten har en engagerad och ambitiös studierektor med uppdragsbeskrivning. Specialistläkarna är tillräckligt många för att ST-läkare ska kunna få adekvata instruktioner och handledning. Instruktion för handledning finns. Läkarkollegiet/handledarna träffas dagligen och i specialist-kollegier. Handledarträffar förekommer. Kliniken har 5 disputerade läkare vilket ger god tillgång till vetenskapliga handledare.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

C Lokaler och utrustning

Modern utrustning för anestesi och intensivvård finns i lokaler som är adekvata för verksamheten. ST-läkarna har tillgång till ostörd arbetsplats med datorstationer. Aktuell baslitteratur för anestesi och intensivvård finns i anslutning till sektionerna. Bibliotekstjänst och tidskrifter finns att tillgå via internet.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

ST genomförs och utvärderas enligt målbeskrivningen i SFAls utbildningsbok. Cirka två år kan fullföljas på hemsjukhuset. Alla ST-/underläkare har ett utbildningsprogram inklusive sidoutbildningar, vilket revideras vid behov i samråd med ST-studierektorn. Skriftligt introduktionsprogram finns för såväl egna, som randande ST-läkare. Introduktionen är dock relativt kort. Jourtjänstgöringen utgör en adekvat del av tjänstgöringen, men jourtjänstgöring i obstetrik kommer sent i utbildningen. ST-läkarna roterar på moderklinikens olika sektioner vilket gör att de får goda baskunskaper i anestesi och intensivvård, samt fördjupad kompetens i obstetrisk anestesi. Hela ST-utbildningen kan genomföras genom ett välstrukturerat samarbete med SU/Sahlgrenska och Mölndal. Alla ST-läkare arbetar på lika villkor.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐

- D Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs

EHandledning och uppföljning

ST-läkarna har personliga handledare och de flesta dokumenterar förvärvade kunskaper och färdigheter. Specialistläkarkollegium hålls regelbundet och återkoppling ges av handledaren. Regelbundna handledarsamtal genomförs och dokumenteras ibland av ST-läkarna. Medsittningar förekommer, men kan utökas och dokumentationen kopplas till delmålen i Utbildningsboken, vilka även inkluderar ledarskap, handledning och kommunikation. Återkopplingen till ST-läkaren avseende deras handledning och utbildning av andra förekommer, men sker reellt sällan. Utbildningar på andra ställen än hemkliniken bör följas upp av respektive handledare. Brister i ST-läkarens kompetens har föranlett åtgärder. Kliniken har ett trivsamt utbildningsklimat.

- A Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning
- B Uppfyller SOSFS
- C Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas
- D Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs

F Teoretisk utbildning

Kliniken erbjuder viss intern, högkvalitativ regional och generös extern utbildning, samt självstudier på arbetstid. Genom det regionala utbildningsprogrammet "ST Väst" får ST läkarna en strukturerad regelbunden teoretisk utbildning. Möjlighet att skriva ITA/OLA och EDA med inläsningstid finns.

- A Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning
- B Uppfyller SOSFS
- C Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas
- D Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Skriftligt individuellt arbete under handledning enligt vetenskapliga principer genomförs, presenteras, bedöms och följs upp. Kvalitets och utvecklingsarbete

görs under handledning och följs upp. Doktorandprogram finns. Diskussioner kring artiklar och nya rön görs i viss mån. Forskar-ST finns på sjukhusnivå.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

Kurser finns för handledar-, ledarskaps- och kommunikativ kompetens. Uppföljning sker genom medsittningar, simuleringsövningar och utvärdering av arbete i vårdteam som dock kan intensifieras och utvecklas till att omfatta kommunikation och ledarskap. ST-läkarna har tillgång till extern handledning och handleder kandidater. Ledarskap-ST finns regionalt.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

Styrkor

- God basutbildning i allmän anestesi och intensivvård. Möjlighet till god utbildning i obstetrisk anestesi. Jourer på IVA utgör tidigt en del av tjänstgöringen. Genom ett etablerat samarbete med SU/S och SU/M erbjuds en fullständig utbildning. Gott arbetsklimat, där ST-läkaren snabbt blir en del av teamet. Utbildningsengagerad ledning med en ambitiös studierektor. Teoretisk regional utbildning av hög kvalitet, som ST läkarna har goda möjligheter att delta i.

Svagheter

- Klinikens begränsade verksamhet gör att endast cirka två år av ST kan göras på moderkliniken, vilket leder till höga kostnader för så kallade ryggsäckspengar. Den långa rotationen utanför kliniken försvårar en tät kontakt mellan ST-läkaren och huvudhandledaren på moderkliniken. Strukturerad regional organisation för klinisk tjänstgöring på smärtenheten saknas. Klinisk tjänstgöring i obstetrisk anestesi

kommer sent under ST och är relativt kort, särskilt med tanke på att ST-läkarna inte får möjlighet att handlägga obstetriska anestesier på jourtid innan de gått den kliniska placeringen.

- De flesta ST-handledarna har endast gått den handledarutbildning som de erhöll under sin egen ST-utbildning.
- Introduktionen till det kliniska arbetet är relativt kort.

Förbättringspotential

- Huvudbudskap: Västra Götalandsregionen bör lägga stort fokus på att skapa konkurrenskraftiga löner och arbetsförhållanden för specialisterna på Sahlgrenska tre universitetssjukhus, så att fördelningen av regionens specialister står i proportion till respektive sjukhus uppdrag avseende vård, utbildning och forskning. Målet är att den lagstadgade ST-utbildningen ska uppfyllas enligt SOSFS 2008:15 och SOSFS 2015:8, vilket förutsätter att kunskapsbärande specialister stannar genom att de erbjuds konkurrensmässiga löner och individuella fortbildningsplaner, inklusive rotationstjänstgöring på alla tre sjukhusen, utbildningar och möjligheter till forskning.
- Övrigt:
- Det ekonomiska åtagandet för att bedriva ST-utbildning på kliniken är omfattande och måste ges utrymme i klinikens budget.
- Inför en regional obligatorisk specifik utbildning för specialistkompetenta läkare som ska bli ST-handledare i syfte att uppfylla Socialstyrelsens föreskrift.
- Förläng introduktionen med några veckor då ST-läkaren självständigt får handlägga anestesier på sal med specialistläkare bakom sig, så kallad "doktor på sal".
- Inför så kallade nattjournsveckor för såväl ST-läkare som specialistläkare för att främja kontinuiteten avseende den kliniska utbildningen framför allt dagtid, men även jourtid.
- Utöka kontakten med handledarna på de övriga utbildningsklinikerna.
- Utbilda ST-handledarna i utvärdering och återkoppling till ST-läkarna avseende förhållningssätt (eng. attitudes), d.v.s. hur väl de bemästrar Läkarrollen (kommunikation, handledning, utbildning, medicinskt ledarskap).
- Simuleringsövningar skulle kunna genomföras oftare.
- Regionövergripande planering för klinisk smärttjänstgöring är önskvärd.
- Förslag:
- Länka ST-västs föreläsningar per video till regionens samliga sjukhus. Filma föreläsningarna och lägg ut dem på klinikens hemsida.
- Publicera alla vetenskapliga ST-projekt i SFAI-tidningen.
- Låt ST-läkarna presentera sina kvalitetsarbeten på klinikmöten.